

schopností a v ZŠ žákům se specifickými poruchami učení). V případě, že pracují se žáky s potřebou podpory z důvodu odlišných kulturních a životních podmínek, jde v mateřských, základních i středních školách nejčastěji o děti a žáky s nedostatečnou podporou vzdělávání v rodinném prostředí, ve středních školách jsou to dále žáci v pěstounské nebo ústavní výchově, žáci - cizinci a žáci s nedostatečnou znalostí vyučovacího jazyka.

3.4.2 Činnosti asistenta pedagoga

Hlavním předmětem zájmu zjišťování zaměřeného na pozici asistentů pedagoga byla samotná činnost asistentů pedagoga, a to nejen z hlediska forem přímé a nepřímé podpory žáků se SVP, ale také způsobu přípravy hodiny a spolupráce s vyučujícím.

Asistenta pedagoga má v některé ze svých hodin k dispozici 48,6 % dotázaných učitelů v základních školách, 25,2 % učitelů v mateřských školách, ale jen 8 % ve středních školách. Odpovědi na otázky týkající se práce asistentů tak uváděli pouze učitelé, kteří mají s asistenty pedagoga aktuálně přímou zkušenost.⁷ Současně odpovědi na otázky týkající se činnosti asistentů pedagoga poskytovali sami asistenti a jejich činnost byla také sledována přímo Českou školní inspekcí v hospitovaných hodinách.

Tabulka č. 11 Využívaný způsob přípravy vyučovací hodiny – podíl asistentů pedagoga/učitelů (v %)

Příprava hodiny	MŠ		ZŠ		SŠ	
	AP	Učitel	AP	Učitel	AP	Učitel
Vyučující připravuje hodinu zcela sám bez spolupráce s asistentem pedagoga.	9,6	11,6	23,7	27,9	28,1	44,3
Vyučovanou hodinu připravuje asistent pedagoga společně s vyučujícím (učitel určuje AP úkoly).	66,5	71,1	55,6	62,2	50,0	29,5
Asistent pedagoga s vyučujícím konzultuje téma, případně rámcový průběh vyučované hodiny, konkrétní příprava je v kompetenci asistenta pedagoga.	19,7	16,3	19,2	9,3	21,9	19,9
Příprava vzdělávání žáka (žáků) se SVP je plně v kompetenci asistenta pedagoga, bez instrukcí vyučujícího.	4,3	1,0	1,5	0,7	0,0	6,3

V navštívených mateřských, základních a dle asistentů pedagoga i ve středních školách převažuje při přípravě na vyučovací hodinu spolupráce učitele s asistentem pedagoga, přičemž dominantní roli hraje v tomto případě učitel. Ve středních školách pak často hodinu připravuje sám učitel, bez spolupráce s asistentem pedagoga. Z dalšího členění pak vyplývá, že učitelé na 1. stupni častěji ve srovnání s učiteli na 2. stupni probírají s asistentem pedagoga průběh hodiny a určují mu jeho úkoly (71,4 % na 1. stupni, 56,5 % na 2. stupni).

Situace, kdy příprava vzdělávání žáka se speciálními vzdělávacími potřebami je plně v kompetenci asistenta pedagoga (bez instrukcí vyučujícího), jsou spíše výjimečné a mělo by k nim docházet co nejméně. Přesto podle přibližně pětiny asistentů pedagoga je aktivita při přípravě vzdělávání žáka se SVP ponechávána na nich a učitel poskytuje asistentovi informace pouze rámcově.

Z tabulky jsou patrné rozdíly mezi názory asistentů pedagoga a učitelů, a to zejména v základních a středních školách. Zatímco v základních školách se vyšší podíl asistentů oproti učitelům domnívá, že příprava vzdělávání žáka se speciálními vzdělávacími potřebami je na asistentovi ponechávána ve větší míře, ve středních školách si vyšší podíl asistentů myslí, že na přípravě spolupracuje s učitelem ve větší míře, než uvádějí učitelé (větší rozdíly ve středních

⁷ Tj. 394 učitelů v mateřských, 1 963 učitelů v základních a 186 učitelů ve středních školách.